כיון ששחט בה פורתא אסרה. ואפילו למ"ד אין לשחיטה אלא בסוף נאסרת בפורתא קמא שהאיסור תלוי במעשה ולא בשחיטה כדקאמרינן בהשוחט (חולין דף מ.) תע"ג שאמר המשחיה להבהמת מכירו לא אסרה עשה בה מעשה אסרה ואההוא פורתא לא מחייב בתשלומי ד' וה' ואפילו להכי פטרי רבנן. דשחיטה שאינה ראויה היא וכדברי ר' שמעון: **כיון דשחיט בה פורתא איפסרא.** משום זכחי ממים דקא מקלקל דעתן ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ומתחילתה נאסרה משום זכחי ממים ולענין תשלומין ד' וה' וטבחו [שמות כא] כולו בעינן כדאמרינן לקמן [עב.] כי גמר לה לאו דאמרינה קטנה שבכר אינדה ממנו קודם שחיטה ונאסרה עליו והוה ליה כמו שהשליכה לאור קודם שחיטה דמשום קרן וכפל ותו לא: **בגמר זביחה הוא עובדה.** לע"ז הוא עובד בגמר זביחה ולא בתחילה: **שמסרו בעליו לשומר.** קודם שהזיק והזיק בגיא שומר כו': דל' יעקב בשילהי שור שנגח ד' וה'[מ]: **מוחזר.** ואומר לו הרי שלך לפניך. נמצאת שתע"פ שאינו שוה כלום גורם לממון הוא דכל זמן שהוא קיים שומר פוטר את עצמו בו ואם יאבד ישלם דמיו: **קדשים שחייב באחריותן.** בגנב שגנב קדשים מבית בעליהם אם קיבלם בעליו עליו באחריות כגון דאמר הרי עלי עולה והפרים זו: **חייב.** לשלם כפל (א). דתע"ג דלאו דידיה הוה אלא להקדש כיון דגורם לממון הוא דאי מית בידוי[ב] בעי לשלומי כדידיה דמיא: **מי מליח מוקמא למתניתין.** דגנב וטבח ביום הכפורים כרבי מאיר לחודיה דאמר לוקה ומשלם והא מדקתני כו': **לרפואה ולכלכיס.** ואינטריך לאשמועינן תע"ג דלרבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה הך שחיטה ראויה קא מחיב לה אבל ביום הכפורים פליג משום דאין לוקה ומשלם: **והודה לאחד מהן.** על חלקו ומודה בקנס פטור: **מהו.** לחייבו לשלם לאחיריו את חלקו כשיכאו עדים:

דלא

להכי פטרי רבנן אלא למ"ד דרבנן אמאי פטרי רבנן אשארא אע"ז ושור הנסקל ורבי מאיר אמאי מחייב שוחט לע"ז כיון דשחט בה פורתא אסרה אידך איסורי הנאה הוא ולא דמריה קא טבח (ולא דידיה קא טבח) אמר רבא [מ]באומר בגמר זביחה הוא עובדה שור הנסקל איסורי הנאה נינהו לאו דמריה קא טבח (ולאו דידיה קא טבח) אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שמסרו לשומר והזיק בבית שומר והועד בבית שומר ונגמר דינו בבית שומר[נ] ור"מ סבר לה כרבי יעקב וס"ל כר' שמעון סבר לה כרבי יעקב דאמר[נ] אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעלים מוחזר וסבר לה כרבי שמעון דאמר [נ]דבר הגורם לממון כממון דמי דתנן [נ]ר"ש אומר קדשים שחייב באחריותן חייב אלמא דבר הגורם לממון כממון דמי אמר רב כהנא אמריתא לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא מי מצית מוקמת מתניתין כר"מ ולא כר"ש והא קתני סיפא רבי שמעון פוטר בשני אלו מכלל דבכולה מתניתין מודה א"ל לא מכלל דמודה בטבח ומכר לרפואה ולכלכיס: גנב משל אביו וטבח ומכר וכו': בעא מיניה רבא מרב נחמן גנב שור של שני שותפין וטבחו והודה לאחד מהן מהו [י]חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חצאי בקר או דלמא חמשה בקר אמר רחמנא [ס] ואפילו חמשה חצאי בקר א"ל חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חצאי בקר איתיביה גנב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו משלם תשלומי ארבעה וחמשה והא הכא כיון דמת אביו כמו שקדם והודה לאחד מהן דמי וקתני משלם תשלומי ארבעה וחמשה א"ל הכא במאי עסקינן [נ]כגון שעמד אביו בדין אבל לא עמד בדין מאי אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה אי הכי אדתני סיפא גנב משל אביו ומת ואח"כ טבח ומכר אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה ניפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשעמד בדין אבל לא עמד בדין אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה א"ל הכי נמי איידי דנסיב רישא גנב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו נסיב סיפא נמי גנב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח ומכר לצפרא א"ל חמשה בקר אמר רחמנא [נ]אואפי' חמשה חצאי בקר והאי דלא אמרי לך באורתא

דלא

מחייב כגון באותו ואת כגון הכא כיון דאיכא למימר הכי והכי סבירא ליה דנין דבר הנאמר בסיני מדבר הנאמר בסיני:

וסבר לה כרבי שמעון דאמר דבר הגורם לממון כממון דמי. תימה דל"ל למימר דסבר כרבי שמעון לימא דר' מאיר לטעמיה דדאין דינא דגרמי דכל שכן דמחייב בדבר הגורם לממון דהא אמר בהגחל קמא (לקמן דף נח:) אימור דאמר ר' שמעון דכממון דמי דבר שעיקרו ממון דבר שאין עיקרו ממון כגון שורף שטרותיו של חבירו מי אמרינן אם כן רבי מאיר דמחייב בשורף שטרותיו כדאמרינן התם (לקמן דף נח: ושם) דמאן דדאין דינא דגרמי מגבי ליה דמי שטרא מעליא כ"ש דמחייב בדבר הגורם לממון וי"ל דאיכא נמי סברא למימר איפכא דע"כ לא מחייב רבי מאיר אלא בדינא דגרמי כגון בשורף שטרות של חבירו וכיוצא בו שראוי השטר לכל העולם למכור ולגבות בו וכן במסכך גפנו על גבי תבואתו של חבירו דאויה התבואה לכל העולם אבל דבר הגורם לממון כמו שור הנסקל וקדשים שחייב באחריותן אינו דאוי אלא לזה שיפטר בו עצמו לא יחייב רבי מאיר להכי קאמר דסבר לה כרבי שמעון וי"מ דלהכי קאמר דסבר לה כרבי שמעון משום דרבי שמעון קאמר בהדיא דחייב אדבר הגורם וחמשה בדבר הגורם לממון אבל ממאי דמחייב רבי מאיר בדינא דגרמי אין להוכיח שיחייב אדבר הגורם לממון וריב"ל מפרש בדינא דגרמי לא מחייב רבי מאיר אלא מדרבנן כדמוכח בסוף הכונס (לעיל דף סב.) [ע' תוס' לעיל נד. ד"ה חמור]: **מכלל** דבבולה מתניתין מודה. קשה דמה דיוק הוא זה: **טבח** והודה לאחד מהם מהו. אלינא דמ"ד (לקמן דף עה.) מודה בקנס ואחר כך באו עדים פטור מיבעי ליה דע"כ כשיש עדים בדבר מיירי דאי באין עדים בהודאה לא יתחייב בשום ענין:

דלא

עין משפט נר מצוה

פה א מיי' פ"ג מהל' גניבה הל' י טוש"ח סי' שנ:

מוסף רש"י

אמאי פטרי רבנן. דמלינו אדרבי מאיר ופטרי מקנס אדרבה וחמשה, הואיל וכטובה על ידי אחר לוקימתא, הא שחיטה ראויה היא מדאוריתא (בתובות לד.). כיון דשחט בה פורתא אסרה. דאמר מר (חולין מ.) כיצה בהמת מכירו רבולה לפני עבודת כוכבים, כיון ששחט בה כיון אחד אסרה (שם). ולא דמריה קא טבח. דהא איתקרא עליה ומיהא דתשלומי ארבעה וחמשה טביחה מתיב בהו ועד גמר שחיטה לא מחייב ומקמי דמטי גמר שחיטה איתקרא בהנאה על בעליה ומהיסיל שאתה אפקרה מיניה, דאי איתא לא הדרא בעינא ולאו דמריה היא (שם). **באומר בגמר זביחה הוא עובדה.** לעבודת כוכבים, אינו עובד לעבודת כוכבים עד גמר זביחה (שם). **החזירו שומר לבעלים מוחזר.** ופטור שומר (לקמן צח:) ואע"ג דשקלי ליה כי דינא הוי שומר פטור, דהא כשהחזירו שור מעליא הוא (לעיל מה.) דאמר ליה תורא אשלמת לי תורא אשלמית לך (בתובות לד.). **דבר הגורם לממון כממון דמי.** והאי נמי אע"ג דלא שוי מידי גורם למתן הוא דכי ליתא בעי לשלומי ליה תורא מעליא (שם). **קדשים שחייב באחריותן חייב.** משום דגורם לממון הוא ואע"ג דהקדש לאו ממון בעלים הוא ובהקדש לא שייך קנס דרעהו כתיב (שם).

מסורת הש"ס

א) [כתובות לד. וש"נ], ב) וגנגב מבים שומר כל"ל, ג) לעיל מה. לקמן נח: [כתובות לד.], ד) [ספרים כנ: וש"נ], ה) לקמן עד:, ו) [עי' תוס' כתובות לח: ד"ה יש כגבר], ז) [עי' תוס' כ"מ לו. ד"ה ונגמלן], ח) [לעיל מה.], ט) בס"א: דאי מיתבא, י) [ד"ה דינן],

תורה אור השלם

1. כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה: שמות כא לז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מייב לשלם כפל ד' וה' דלמ"ג:

גליון הש"ם

גמ' **ואפילו חמשה חצאי בקר.** עיין לעיל דף מ ע"ת תוספות ד"ה כופר שלם:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com